

Zeskanowany spis ludności dawnej Łodzi jest dostępny w Internecie

Prawie kompletnie zachowana ewidencja mieszkańców miasta sprzed blisko stulecia przechowywana jest w zbiorach Archiwum Państwowego w Łodzi.

W latach 2013-2014, dzięki dofinansowaniu w ramach Wieloletniego Programu Rządowego Kultura+, wykonano kopie cyfrowe kart. Obecnie, przy współpracy z Narodowym Archiwum Cyfrowym, blisko 270 tys. kart zostało opublikowanych na stronie www.szukajwarchiwach.pl.

Kartoteka adresowa rodzin powstawała w latach 1916-1921. Początkowo w użyciu były dwujęzyczne formularze "Personenblatt - karta meldunkowa do spisu ludności", od 1919 r. zastąpione przez polskie "Karty adresowe". Uzupełniają je wypełniane przez właścicieli domów "karty dla wprowadzających się".

Dokumenty powstały w przełomowym okresie historycznym dla miasta i jego mieszkańców. W 1914 r. Łódź zajęli Niemcy, ewakuowała się dotychczasowa rosyjska administracja, wywożąc również akta. Walki pierwszej wojny światowej spowodowały problemy z zaopatrzeniem i znaczny spadek liczby ludności. W 1915 r. przyłączono do Łodzi dotychczasową stutysięczną wieś Bałuty. Okupacyjne instytucje niemieckie, a od 1918 r. polski samorząd, potrzebowały aktualnej ewidencji do rozwiązywania problemów miasta.

Na każdej karcie, do rubryk formularza, wpisywano członków jednej rodziny, podając imiona i daty urodzenia jej członków. W aktach często figuruje data przybycia i miejsce zamieszkania w Łodzi, adnotacje o zmianie adresu oraz data opuszczenia miasta wraz z miejscowością docelową. Pojawiają się zapiski o poborze do wojska w latach 1919-1920, przydziale, czy demobilizacji w 1921 r. Zdarzają się informacje o posiadanych dokumentach, metryce urodzenia, dowodzie osobistym, czy paszporcie.

Karty zostały ułożone przez dawnych urzędników alfabetycznie tylko w przybliżeniu, według brzmienia a nie zapisu nazwisk. Aby obecnie ułatwić wyszukiwanie danych, archiwiści sporządzili indeksy osobowe zawierające nazwisko, imię i rok urodzenia osób figurujących na kartach jako pierwsze. W celu zapoznania się ze zbiorami należy skorzystać z wyszukiwarki na stronie www.szukajwarchiwach.pl. Można tam zawęzić wybór do Archiwum Państwowego w Łodzi a następnie do zespołu archiwalnego [Akta miasta Łodzi oraz serii Wydział Ewidencji Ludności](#).

Przykładowe karty spisu ludności dotyczące znanych postaci:

- [Ignacy Skorupka \(1893-1920\)](#)
- [Eugeniusz Bodo \(1893-1943\) - właściwie Bohdan Junod](#)
- [Władysław Hańcza \(1905-1977\) - właściwie Władysław Tosik](#)
- [Grażyna Bacewicz \(1909-1969\)](#)
- [Jan Karski \(1914-2000\) - właściwie Jan Koziелеwski](#)